

Universitat de Lleida

DEGREE CURRICULUM
BUSINESS MATHEMATICS

Coordination: PLA ARAGONES, LUIS MIGUEL

Academic year 2019-20

Subject's general information

Subject name	BUSINESS MATHEMATICS		
Code	101303		
Semester	1st Q(SEMESTER) CONTINUED EVALUATION		
Typology	Degree	Course	Character
	Bachelor's Degree in Business Administration and Management	1	COMMON
	Double bachelor's degree: Degree in Law and Degree in Business Administration and Management	1	COMMON
	Double bachelor's degree: Degree in Business Administration and Management and Degree in Tourism (ADETUR)	1	COMMON
Modality	Attendance-based		
Course number of credits (ECTS)	6		
Type of activity, credits, and groups	Activity type	PRAULA	TEORIA
	Number of credits	3	3
	Number of groups	4	4
Coordination	PLA ARAGONES, LUIS MIGUEL		
Department	MATHEMATICS		
Language	Catalan		
Distribution of credits	Carles Capdevila Marqués: 12 Lluís Miquel Pla Aragones: 6 Rosana Tomàs Cuñat:6		

Teaching staff

Teaching staff	E-mail addresses	Credits taught by teacher	Office and hour of attention
CAPDEVILA MARQUÉS, CARLES	ccm@matematica.udl.cat	12	
PLA ARAGONES, LUIS MIGUEL	lmpa@matematica.udl.cat	6	
TOMÁS CUÑAT, ROSA ANA	rosana@matematica.udl.cat	6	

Subject's extra information

Suggestions

Work should be done on the subject every day, revising notes and doing the exercises set, to a total of 5 or 6 hours a week.

Learning objectives

Without translation

Objectius

- Tema1: Distingeix els diferents tipus de nombres i interpreta el concepte d'infinit. Manipula les desigualtats entre valors absoluts i expressa el resultat en forma d'interval. Calcula arrels de polinomis i els descompon en producte de factors. Identifica les funcions polinòmiques de primer i segon grau. Interpreta els coeficients de les funcions polinòmiques de primer i segon grau. Representa correctament les funcions polinòmiques de primer i segon grau. Resol correctament les inequacions de primer i segon grau amb un a variable de forma algebraica i de forma gràfica a partir de les gràfiques de les funcions polinòmiques corresponents. Expressa correctament les solucions de les inequacions de primer i segon grau amb una variable.
- Tema 2: Identifica i calcula les imatges i les antiimatges per una funció. Calcula el domini d'una funció. Identifica una funció contínua, creixent, decreixent i els seus extrems a partir de la gràfica. Identifica una funció creixent, decreixent i els seus extrems de forma analítica, a partir de la definició. Composa funcions. Calcula la inversa d'una funció. Representa correctament les funcions polinòmiques, les funcions de la família de la proporcionalitat inversa, i les funcions exponencials i logarítmiques. Calcula límits de funcions racionals en punts reals i a l'infinit. Calcula les asíptotes horitzontals i verticals d'una funció. Representa correctament la funció valor absolut i les funcions definides a trossos. A partir de la gràfica d'una funció $f(x)$, sap representar la gràfica de la funció $-f(x)$, $f(x)+k$, $f(x+k)$.
- Tema 3: Distingeix les funcions d'oferta i demanda. Determina i interpreta correctament el punt d'equilibri d'un mercat. Determina i interpreta correctament els intervals de preus raonables i de producció factible d'una funció econòmica. A partir d'un enunciat planteja correctament les funcions d'ingrés i de benefici. Determina correctament els preus i les produccions que optimitzen una funció

econòmica. Representa i interpreta funcions econòmiques mitjançant algun programa informàtic adequat.

- Tema 4: Calcula derivades de funcions elementals, productes, quocients i composicions de funcions. Determina els intervals de creixement, decreixement i extrems relatius d'una funció econòmica a partir de les derivades de la funció. A partir d'un enunciat planteja correctament les funcions d'ingrés i de benefici. Determina correctament els preus i les produccions que optimitzen una funció econòmica a partir de les derivades de la funció. Determina correctament les funcions marginals de les funcions econòmiques. Interpreta adequadament la marginal d'una funció econòmica. Determina correctament la elasticitat d'una funció econòmica. Interpreta correctament la elasticitat d'una funció econòmica.
- Tema 5: Identifica la funció objectiu d'un programa lineal. Identifica les restriccions d'un programa lineal. Determina correctament la regió factible i els vèrtex d'un programa lineal. Interpreta els punts de la regió factible i les corbes de nivell de la funció objectiu. Determina correctament l'òptim d'un programa lineal de dues variables. Imposa condicions per tal que un programa lineal assoleixi un determinat òptim.
- Tema 6: Identifica diferents tipus de matrius. Coneix les propietats del producte de matrius. Opera correctament amb matrius.
- Tema 7: Calcula el determinant d'una matriu aplicant les seves propietats. Calcula el rang d'una matriu a partir de la definició i pel mètode de Gauss. Coneix les propietats de la inversió de matrius. Calcula la inversa d'una matriu a partir de la definició i del mètode de Gauss-Jordan.
- Tema 8: Expressa i interpreta vectorial i matricialment un sistema d'equacions lineals. Discuteix la compatibilitat d'un sistema d'equacions lineals en termes dels rangs de les matrius associades. Discuteix la determinació o indeterminació d'un sistema compatible, en termes dels rangs de les matrius associades. Resol sistemes d'equacions lineals pel mètode de Cramer i pel mètode de Gauss. Discuteix i resol sistemes lineals dependents d'un paràmetre. Identifica la matriu tecnològica d'un sistema econòmic. Construeix la matriu tecnològica d'un sistema econòmic a partir dels inputs i outputs. Troba el nivell de producció necessari per satisfer una demanda determinada. Troba el nivell de demanda que es pot satisfer amb un determinat nivell de producció.

Veure més a l'apartat de competències.

Significant competences

University of Lleida strategic competences

- Correctness in oral and written language.

Goals

- Correctly arguing for the process to be followed in approaching and solving a problem and interpreting the result.
- Correctly using mathematical language in approaching and solving problems.

- Master Information and Communication Technologies.

Goals

- Representing first and second degree polynomial functions using the right computer program.
- Representing and interpreting economic functions using the right computer program.
- Solving lineal equation systems using a spreadsheet.
- Using a spreadsheet properly to carry out operations with matrices.
- Using a spreadsheet properly to resolve Leontief's model.

- Respect of the essential rights of equality between men and women, the promotion of Human Rights and of the values of a peace culture and democracy.
- Master a foreign language.

Degree-specific competences

- Apply instrumental techniques to the analysis and solution of business problems and to the taking of decisions.

Goals

- Without Translate - Tema 1: Distingeix els diferents tipus de nombres i interpreta el concepte d'infinít. Manipula les desigualtats entre valors absoluts i expressa el resultat en forma d'interval. Calcula arrels de polinomis i els descompon en producte de factors. Identifica les funcions polinòmiques de primer i segon grau. Interpreta els coeficients de les funcions polinòmiques de primer i segon grau. Representa correctament les funcions polinòmiques de primer i segon grau. Resol correctament les inequacions de primer i segon grau amb un a variable de forma algebraica i de forma gràfica a partir de les gràfiques de les funcions polinòmiques corresponents. Expressa correctament les solucions de les inequacions de primer i segon grau amb una variable.
- Without Translate - Tema 2: Identifica i calcula les imatges i les antiimatges per una funció. Calcula el domini d'una funció. Identifica una funció contínua, creixent, decreixent i els seus extrems a partir de la gràfica. Identifica una funció creixent, decreixent i els seus extrems de forma analítica, a partir de la definició. Composa funcions. Calcula la inversa d'una funció. Representa correctament les funcions polinòmiques, les funcions de la família de la proporcionalitat inversa, i les funcions exponencials i logarítmiques. Calcula límits de funcions racionals en punts reals i a l'infinít. Calcula les asímptotes horitzontals i verticals d'una funció. Representa correctament la funció valor absolut i les funcions definides a trossos. A partir de la gràfica d'una funció $f(x)$, sap representar la gràfica de la funció $-f(x)$, $f(x)+k$, $f(x+k)$, $f^{-1}(x)$.
- Without Translate - Tema 3: Distingeix les funcions d'oferta i demanda. Determina i interpreta correctament el punt d'equilibri d'un mercat. Determina i interpreta correctament els intervals de preus raonables i de producció factible d'una funció econòmica. A partir d'un enunciat planteja correctament les funcions d'ingrés i de benefici. Determina correctament els preus i les produccions que optimitzen una funció econòmica. Representa i interpreta funcions econòmiques mitjançant algun programa informàtic adequat.
- Without Translate - Tema 4: Calcula derivades de funcions elementals, productes, quocients i composicions de funcions. Determina els intervals de creixement, decreixement i extrems relatius d'una funció econòmica a partir de les derivades de la funció. A partir d'un enunciat planteja correctament les funcions d'ingrés i de benefici. Determina correctament els preus i les produccions que optimitzen una funció econòmica a partir de les derivades de la funció. Determina correctament les funcions marginals de les funcions econòmiques. Interpreta adequadament la marginal d'una funció econòmica. Determina correctament la elasticitat d'una funció econòmica. Interpreta correctament la elasticitat d'una funció econòmica.
- Without Translate - Tema 5: Identifica la funció objectiu d'un programa lineal. Identifica les restriccions d'un programa lineal. Determina correctament la regió factible i els vèrtex d'un programa lineal. Interpreta els punts de la regió factible i les corbes de nivell de la funció objectiu. Determina correctament l'òptim d'un programa lineal de dues variables. Imposa condicions per tal que un programa lineal assoleixi un determinat òptim.
- Without Translate - Tema 6: Identifica diferents tipus de matrius. Coneix les propietats del producte de matrius. Opera correctament amb matrius.
- Without Translate - Tema 7: Calcula el determinant d'una matriu aplicant les seves propietats. Calcula el rang d'una matriu a partir de la definició i pel mètode de Gauss. Coneix les propietats de la inversió de matrius. Calcula la inversa d'una matriu a partir de la definició i del mètode de Gauss-Jordan.
- Without Translate - Tema 8: Expressa i interpreta vectorial i matricialment un sistema d'equacions lineals. Discuteix la compatibilitat d'un sistema d'equacions lineals en termes dels rangs de les matrius associades. Discuteix la determinació o indeterminació d'un sistema compatible, en termes dels rangs de les matrius associades. Resol sistemes d'equacions lineals pel mètode de Cramer i pel mètode de Gauss. Discuteix i resol sistemes lineals dependents d'un paràmetre.
- Without Translate - Tema 9: Identifica la matriu tecnològica d'un sistema econòmic. Construeix la matriu tecnològica d'un sistema econòmic a partir dels inputs i outputs. Troba el nivell de producció

necessari per satisfer una demanda determinada. Troba el nivell de demanda que es pot satisfer amb un determinat nivell de producció.

- Identify and interpret the economical, environmental, political, sociological and technological factors in local, national and international ambits, and their repercusion upon organizations.

Degree-transversal competences

- Ability to criticise and be self-critical.

Goals

- Detecting mistakes made and suggesting how to correct them.
- Without Translate - Justifica adequadament el plantejament de problemes i els mètodes de resolució.
- Without Translate - Argumenta, en base a conceptes matemàtics, la presa de decisions davant una determinada situació-problema.
- Ability to organise and plan.
- Teamwork and leadership.
- Be able to work and to learn in an autonomous way and simultaneously adequately interact with others, through cooperation and collaboration.

Goals

- Detecting mistakes made and suggesting how to correct them.
- Looking for information about matters related to the content of the subject.
- Learning from mistakes made, seeking alternative problem-solving strategies.
- Setting economic-type questions which can be answered using mathematical processess. Relating concepts involved in different subjects.
- Ability to analyse and synthesise.

Goals

- Without Translate - Identifica correctament les dades d'un problema.
- Without Translate - Formalitza els problemes en el llenguatge matemàtic.
- Act in accordance with rigour, personal compromise and in a quality orientated way.

Subject contents

Topic 1: Introduction

Sets of numbers.

Absolute value.

Intervals and half-lines.

Polynomials.

First and second degree polynomial functions. First and second degree inequations with one variable.

Topic 2: Functions and graphs

Study of a function, general concepts: domain, range, graph, increase, decrease and extremes.

Operations with functions: sum, product, sum of a scalar, product through a scalar, quotient, composition and inverse function.

Polynomial functions.

Inverse proportionality function, introduction of the concept of limit.

Vertical and horizontal asymptotes.

Exponential and logarithmic functions.

Rational functions. Limit of a function at a point and limits to infinity.

Other types of functions: absolute value and functions defined in parts.

Transformations of the graph of a function, interpretation.

Topic 3: Some economic functions

Supply and demand functions.

Equilibrium of a market.

Income, cost and profit functions.

Average cost functions.

Topic 4: Variation of a function. Economic applications

Rate of change of a function. Average rate of change and instantaneous rate.

Derivative of a function at a point. Geometric and economic interpretation.

The derived function. Calculating derivatives.

Applications of derivatives to studying the graph of a function: increase, decrease and relative extremes.

Conditioned extremes.

Application to economic functions (supply, demand, income, cost, profit, etc.)

Economic marginalism and elasticity.

Topic 5: Linear programming

Linear inequations with two variables. Semi-planes. Systems of linear inequations with two variables. Formulating a linear program. Objective function and restrictions. Feasible region of a linear program. Vertex and frontier of the feasible region. Interpreting level curves. Graph solution of a linear programming problem with two variables.

Topic 6: Vectors and matrices

Scalar and vectorial magnitudes.

Vectors. Definition, examples, operations and properties.

Linear combination of vectors.

Matrices: definition, examples, operations and properties.

Topic 7: Determinants and applications

Lowest complement and adding an element to a square matrix.

Determinant of a square matrix. Properties.

Rank of a matrix.

Elemental transformations of a matrix. Equivalent matrices.

Gauss method of calculating the rank of a matrix.

Invertible matrices. Characterisation, properties and calculation of the inverse matrix based on the definition.

The Gauss-Jordan method of calculating the inverse matrix.

Topic 8: Linear equation systems

Expression of a linear equation system as vectors and matrices. Equivalent systems.

Discussion of a linear equation system. The Rouché-Frobenius theorem.

Solving a linear equation system. Gauss and Cramer method.

Extending Cramer's rule for undetermined compatible systems.

Homogeneous systems.

Topic 9: Leontief's input-output model

Description of an input-output table, the technological matrix.

Input-output analysis. Leontief's static model.

Methodology

Without translation

Les classes seran bàsicament pràctiques amb els continguts de teoria necessaris per a la comprensió i correcta aplicació de les tècniques i mètodes estadístics presentats. En les classes teòriques es buscarà la col·laboració de l'alumne mitjançant l'elaboració i presentació de treballs a escollir pels alumnes entre els proposats pel professor. En les classes pràctiques s'introduiran eines informàtiques útils per l'assignatura i es resoldran problemes i supòsits d'aplicació a la producció animal. S'incentivarà la participació dels estudiants a les classes i es promouran petits treballs en grup segons el nombre de matriculats.

Development plan

Without translation

Dates (Setmanes)	Descripció	Activitat Presencial	HTP (2) (Hores)	Activitat treball autònom	HTNP (3) (Hores)

Setmana 1, 2	Tema 1	Classes teòrico/pràctiques en Grup Gran i Grup Mitjà.	6	Estudi i resolució de problemes.	9
Setmana 2, 3, 4	Tema 2	Classes teòrico/pràctiques en Grup Gran i Grup Mitjà.	8	Estudi i resolució de problemes.	12
Setmana 4, 5, 6	Tema 3	Classes teòrico/pràctiques en Grup Gran i Grup Mitjà.	8	Estudi i resolució de problemes.	12
Setmana 6, 7, 8,	Tema 4	Classes teòrico/pràctiques en Grup Gran i Grup Mitjà.	10	Estudi i resolució de problemes.	15
Setmana 10, 11	Tema 5	Classes teòrico/pràctiques en Grup Gran i Grup Mitjà.	6	Estudi i resolució de problemes.	9
Setmana 11, 12	Tema 6	Classes teòrico/pràctiques en Grup Gran i Grup Mitjà.	4	Estudi i resolució de problemes.	6
Setmana 12, 13	Tema 7	Classes teòrico/pràctiques en Grup Gran i Grup Mitjà.	6	Estudi i resolució de problemes.	9
Setmana 14, 15, 16	Tema 8	Classes teòrico/pràctiques en Grup Gran i Grup Mitjà.	8	Estudi i resolució de problemes.	12

(2)HTP = Hores de Treball Presencial

(3)HTNP = Hores de Treball No Presencial

Evaluation

Without translation

Avaluació

Objectius	Activitats d'Avaluació Criteris	%	Dates	O/V (1)	I/G (2)	Observacions
Valorar el treball personal diari en la resolució de problemes	Resolució de Problemes a l'aula	20%	Del 16/09/2013 a 17/01/2014	V	I	Exercicis fets per l'alumne i presentats/demanats a classe i/o fets a la pissarra C
	Prova objectiva de continguts dels Temes 1, 2, 3 i 4	10%	Setmana 9	O	I	Prova tipus test dels continguts dels temes. T ₁

Objectius	Activitats d'Avaluació Criteris	%	Dates	O/V (1)	I/G (2)	Observacions
	Prova d'Avaluació Continuada dels Temes 1, 2, 3 i 4	25%	Setmana 9	O	I	Prova de Problemes P ₁
	Prova d'Avaluació Continuada dels Temes 5, 6 i 7	20%	Setmana 17	O	I	Prova de Problemes P ₂
	Prova objectiva de continguts dels Temes 4, 5, 6, 7 i 8	15%	Setmana 19	O	I	Prova tipus test dels continguts dels temes. T ₂
	Prova d'Avaluació Continuada dels Tema 8	10%	Setmana 19	O	I	Prova de Problemes P ₃

(1)Obligatòria / Voluntària   (2)Individual / Grupal

$$\text{Nota}=\text{màxim}\{C+T_1+T_2+P_1+P_2+P_3, (T_1+T_2+P_1+P_2+P_3)/0,8\}$$

La superació de l'assignatura s'assoleix amb una nota igual o superior a 5 sobre 10.

No Presentat: L'estudiant que només realitzi proves d'avaluació que sumin un pes inferior al 50%, com a nota final de l'assignatura tindrà la qualificació de No Presentat.

Bibliography

Recommended bibliography

Notes and Lists of Problems

On the virtual campus there are notes and a list of problems in each topic.

Basic bibliography:

- ARYA and LANDER. Matemáticas aplicadas a la administración y la economía. Prentice Hall.
- HAEUSSLER.F.; PAUL JR. and R.S. Matemáticas para administración y economía. Pearson, Prentice Hall.
- HOFFMAN,L.D. and BRADLEY Gerard L. Cálculo aplicado a administración, economía, contaduría y ciencias sociales. Mc Graw-Hill.

Additional bibliography:

- GRAFFE. Matemáticas para economistas. Mc Graw-Hill.
- CHIANG. Métodos Fundamentales de Economía Matemática. McGraw-Hill.
- LARSON and HOSTELER. Cálculo y Geometría Analítica. McGraw-Hill.
- CAMARA Ángeles et al. Problemas resueltos de matemáticas para economía y empresa. Ed. Thomson.

